

rzając do zdumienia frazesa o ujemnych stronach wiary.

Każde zdarzenie rozważają do rozmiarów kłeski społecznej ale tylko wówczas gdy rzuca ujemne światło na kościół lub księży. O ich dobrych i dodatnich stronach mówią od niechęci ot tak sobie.

Czas już, by z tem skończyć i odnowić swe życie i ducha. Kogo natura ciągnie do błota a niema dość siły woli, by się z niego wydobyć, niech grząznie w niem sam, ale niech nie gorszy innych. Należy już zerwać z połowicznością i być albo zimnymi albo gorącymi!

Korespondent.

Pojedyńcze numery „LUDU” można nabyć w sklepach u p.p. Domańskiego i Krzyżanowskiego przy placu Tiradentes.

Wiadomości. Z POLSKI.

DOBRA NAUCZKA.

W dniu 14-go września wileński sąd okręgowy rozpatrywał sprawę emisariusza litewskiego generalnego sztabu Franciszka Filipowicza, który przychwycony został na szpiegostwie w obszarze Wileńszczyzny. Na rozprawie okazało się, iż Filipowicz podczas wojny polsko-bolszewickiej wstąpił do armii litewskiej i brał udział w napadach na cofające się oddziały polskie. Filipowicz został skazany na 12 lat więzienia.

SZKOLNICTWO NIEMIECKIE W POLSCE, A POLSKIE W NIEMCZECH.

Na Pomorzu polskim istnieje około sto szkół czysto niemieckich, w wojew. poznańskim przeszło pięćset. Mniej więcej 100.000 Niemców uczy się w języku ojczystym. Inaczej jest w Niemczech. Szkół polskich na Śląsku Opolskim jest znikoma ilość. Bytomski „Katolik Codzienny” wylicza:

„Pod koniec czerwca 1924 roku wniesiono około 57 wniosków o otwarcie szkół. Istniejących szkół jednak jest obecnie zaledwie 38. W ośmiu z istniejących szkół cyfra dzieci przekracza 46, w 22 szkołach liczba uczęszczających dzieci wynosi 20 do 30, w ośmiu szkołach liczba dzieci wynosi poniżej 20. Łączna liczba dzieci uczących się w szkołach polskiej mniejszości wynosi 1400 (tysiąc czterysta).”

A przecież jest faktem, że na Śląsku Opolskim niemal cała ludność wiejska i robotnicza mówi po polsku.

Pamiętać też należy, że według spisu z 1921 jest w Polsce 1,033,000 Niemców, Polaków zaś w Niemczech około półtora miliona. Istnieje więc ogromna nierówność między ilością szkół polskich w Niemczech a cyfrą Polaków. Jedną z przyczyn tego jest słabe uświadomienie narodowe Polaków.

NIE UDAJĄ SIĘ SZTUCZKI BAPTYSTÓW W POLSCE.

Warszawa. — Słyszysz się ciągle o „wstępowaniu” młodzieży do sekty tak zwanej ewangelicznych chrześcijan (baptyści) i to w chwili, gdy powołana jest do odbycia powinności wojskowej. Rodzina takich młodzieńców, przeważnie z kresów, jest wyznania prawosławnego — syn zaś przy wstąpieniu do wojska poczyna głosić przynależność swą do baptystów, z racji czego odmawia wzięcia broni do ręki, gdyż Pismo św. tym ewangelicznym chrześcijanom zabrania zabijania kogokolwiek.

Oczywiście, że ma się tutaj do czynienia z agitacją, która ma na celu wprowadzić zamęt w szeregach naszej armii, boć przecież stwierdzonem wielokrotnie zostało, iż ci którzy

wojsku powołują się na przynależność do baptystów — są nimi tylko na „słowo”.

Niedawno przed wojskowym sądem okręgowym w Warszawie stanęło dwóch baptystów na „słowo”; szeregowiec Izaak Maślanczuk i szereg. Eustachy Sroka, obaj prawosławni, z 32 pułku piechoty. Odmówili oni przyjęcia granatów ćwiczebnych oraz karabinu, ładownicy i pasa, tłumacząc swoją odmowę względami religijnymi.

Sąd nie uznał ich za baptystów, gdyż nie stwierdzone zostało dokumentami, że są tam zapisani, przeto za nieposłuszeństwo wyżej opisane — skazał każdego z nich na dwa lata więzienia i przeniesienie do drugiej klasy żołnierzy.

Wogóle rząd polski powinien bezwzględnie wystąpić przeciw pewnym sektom i wygnać je z Polski

SMAKUJE IM OBYWATELSTWO POLSKIE.

Warszawa. — W ostatnich czasach w ministerstwie spraw wewnętrznych nagromadziła się tak wielka ilość podań o przyznanie obywatelstwa, że załatwianie ich w normalnych terminach stało się niemożliwe. Aby temu zaradzić, ministerstwo spraw wewnętrznych postanowiło utworzyć czasowo w wydziale dla spraw obywatelstwa specjalną sekcję, która zajmie się załatwianiem wszystkich bieżących podań o przyznanie obywatelstwa.

Według naszych informacji 85 procent tych podań pochodzi od żydów, przeważnie uciekinierów z Bolszewji, około 10 proc stanowią Rosjanie, a reszta są to przeważnie polscy emigranci z Ameryki.

W ten sposób grozi nam nowa fala zalewu żydowskiego, która wezbrała masowo głównie od czasu ugody z żydami, w której tym ostatnim musiano przyznać jakieś specjalne przywileje.

OGŁOSZENIE AUTOKEFALJI CZYLI SAMORZĄDU CERKWI PRAWOSŁAWNEJ.

Warszawa. — W cerkwi prawosławnej odbyło się uroczyste ogłoszenie autokefalji cerkwi w Polsce. Rząd reprezentował min. Stanisław Grabowski. Nabożeństwo celebrował metropolita Djonizy, powitanie odczytał metropolita Joachim, a tomos metropolita Germanos w języku starogreckim.

Następnie tłumaczenia odczytano w języku polskim, rosyjskim i ukraińskim. W tej chwili muzyka zagrała hymn narodowy, państwowy, a wojsko sprezentowało broń. Pod koniec uroczystości metropolita Djonizy rozdał łańcuchy, nabijane drogimi kamieniami; gościom, poczem odprawiono modlitwy na pomyślność Prezydenta Rzeczypospolitej, państwa, narodu polskiego tudzież rządu.

PRASA NIEMIECKA O ŚWIĘCIE CERKWI PRAWOSŁAWNEJ W POLSCE.

„Berliner Tageblatt” zamieścił w numerze z dnia 18-go września korespondencję z Warszawy, informującą o uroczystości, związanej z uznaniem autokefalji kościoła prawosławnego w Polsce.

„Berliner Tageblatt” przypisuje temu faktowi wielkie polityczne znaczenie, gdyż przez to trzy miliony obywateli polskich, wyznania prawosławnego, uzyskuje nową orientację

WYWIEZIONO DO FICHCZAS 8 TYSIĘCY WAGONÓW ŻYTA.

Jak się dowiadujemy, dotychczasowy eksport żyta z Polski osiągnął cyfrę 8000 wagonów. Czynnione są dalsze przygotowania do eksportu jęczmienia i pszenicy. Kontrakt wywozowy zawarto z Czechosłowacją, Danją i Holandją.

ŁÓDŹ LICZY 538.600 MIESZKAŃCÓW.

Według ostatniego spisu, Łódź — „Manchester polski”, liczy 538 600 mieszkańców, czyli o 19 000 więcej, aniżeli w ostatnim spisie przed rokiem.

MSZCZA SIĘ ZA ŁAŃCUCIĘ.

Z Mińska donoszą, że G. P. U. wydała polecenie aresztowania całego szeregu działaczy polskich i katolickich, pod zarzutem uprawiania kontrrewolucjonizmu. Krok ten należy poczytać jako akt zemsty za skazanie przez sądy polskie Łańcuckiego.

BUDŻET NA ROK 1926 WYNIESIE 1.900 MILJONÓW ZŁOTYCH.

Poszczególne pozycje budżetu państwowego na rok 1926 zostały już uzgodnione i określone. Budżet ten zamknięty został w sumie 1.900 milionów złotych.

ANTYPOLSKIE DEMONSTRACJE W BERLINIE.

Berlin. — W kilku kinoteatrach berlińskich doszło w pewną niedzielę wieczorem do antypolskich demonstracji z powodu wyświetlania filmu: „Obrazki z całego świata”. Film ten zawierał między innymi kilka zdjęć z jesiennych manewrów polskich. Publiczność zareagowała na te obrazki hałasowaniem i gwizdaniem, tak iż musiano przerwać wyświetlanie filmu.

CZYTELNIKU!
Nie zwlekaj z opłatą za twoją gazetę.
Sobie tem nie pomożesz,
A gazecie swej szkodzisz.

Z Brazylii. Kurytyba.

NASTĘPNY NUMER „LUDU” wyjdzie dopiero za tydzień, a to z powodu święta dnia zaduszkiego.

WALKA O ZIEMIE. Nad rzeką Parapanemą w miejscowości Ribeirão Vermelho w Paranie przyszło do ostrego zatargu o posiadanie ziemi. Rząd parański ogłosił, że koncesje na skolonizowanie ziemi upadają, o ile posiadacze tytułów do pewnego czasu nie zajmą się kolonizowaniem tych ziem. I na tem tle przychodzi do ciągłych walk a nawet i do zabójstw w Paranie. Właściciel starego tytułu nie myśli ustąpić nowemu nabywcy. Tak miało się i obecnie w Ribeirão Vermelho. José Carlos de Macedo Soares miał stary tytuł na ogromne obszary, lecz nie robił, a obecnie bawi w Egypcie. Tymczasem wszedł w nowe prawo własności Gabriel Penteado i zaczął te obszary kolonizować. Zwolennicy Soaresa wystąpili do walki z nowym nabywcą; przyszło nawet do walki zwolenników obu właścicieli między sobą. Po obu stronach mają być ranni i zabici, tak twierdzą dzienniki z São Paulo i Rio. Republika kurytybska zaprzecza, że do walki dotychczas nie przyszło. Wogóle rząd parański powinien bezwzględnie określić czas, kiedy się traci tytuł nabywcy, gdy dłuższy czas nie robi się nic na uzyskanie ziemi rządowej.

Rio de Janeiro. RIO 26-go października. Od dnia wczorajszego i dzisiaj rano panuje tu straszna nawałnica morska. Fale morskie o wysokości domu uderzają w bulwary i mury przy ulicach Beira Mar i Copacabana. Wiele fal przeskakuje mury i zalewa ulice. We wielu miejscach popekały już mury a gdzieś tam już nawet runęły.

PORTO ALEGRE, 24-go października. Władze stanowe w Rio Grande otrzymały wiele

de Janeiro i São Paulo daje nam współpracownik dziennika „Jornal do Brasil”.

RIO DE JANEIRO jest rajem dla próżniaków, którzy przewalają się po wspaniałych awenidach czyto pieszo czy w autach. Od cinem (kin) roi się w Rio, a wszystkie są zawsze zapelnione i co jedno to pyszniejsze, pełne towarzystwa eleganckiego, które w kinach uprawia flirt i umizgi; zato życie w ogniskach domowych, w rodzinach upada i marnieje coraz więcej kosztem ruchu i życia na ulicach i publicznych placach, gdzie ożywie nie coraz większe. Trudności z mieszkaniem zależne są zupełnie od środków ruchu, szerokości ulic i bliskości placów spacerowych. Są naturalnie i w Rio ludzie co ciężko pracują, a do tych zalicza współpracownik i redaktorów gazet. Naogół, ton stolicy Brazylii nadaje próżniak elegancji, zazik po kinach, teatrach, klubach i restauracjach, gdzie mężczyźni wiecznie rozmawiają o polityce i literaturze, kobiety zaś o łańcach i modach o ile nie zakupują ciagle „czegoś nowego”. Gdyby miał dla stolicy Rio wyszukać symbolczyli herb — powiada korespondent — to oświadczyłbym się za kwiatem storczykiem, bo Rio jest właśnie takim pięknym pasożytem na ciele Brazylii

SÃO PAULO jest wprost przeciwnie, gdyż w innych okolicznościach wzrosło i stało się srodowiskiem bajecznych bogactw, jakie tu nagromadziła praca ludzka. Gdy Rio gubi się w rozlanem położeniu, to São Paulo się skupilo. Dzielnica Triangulo stanowi srodek gorącego ruchu; tu mieszczą się banki, główne domy handlowe, restauracje, biura i kantory. Cokolwiek nieco dalej leży, choćby już o 5 minut pieszej drogi, to według mieszczucha paulistańskiego już jest źle położone, a gdy ma bondem jechać pół godziny, to uważa to już za koniec świata. Nie dziwnego, że w São Paulo załatwia się wszystko prędko, bo niema tych odległości co w Rio. Próżniaki i laziaki w Rio nie pozwoliły sobie narzucić przez policjantów regulacji ruchu ulicznego, w São Paulo wszystko karnie słucha policjanta. Bezcelowego łażenia po ulicach nie uznaje paulistański. Po zakupy zajądzają prędko samochodami, a ubożsi idą prędko do tramwaju. Za dnia świecą kiną puszkami w São Paulo, albo trafia się tam same kobiety, bo mężczyźni pracują. Wogóle w São Paulo ulica nic nie znaczy; kto chce poznać życie i pracę w São Paulo, nie wnijdzie do domów.

Santa Catharina.

SÃO PAULO, 28-go października. Tutejsza gazeta „Folha da Noite” ogłasza jako pewne, że gubernatorem Santa Cathariny ze względu ma obecne okoliczności zostanie na pewno wybrany obecny prezydent stanu coronel Pereira e Oliveira.

Rio Grande do Sul.

PORTO ALEGRE, 25-go października. Riograndeńskie towarzystwo kolonizacyjne wydało swoje sprawozdanie, w którym oświadcza, że ziem rządowych (terras devolutas) posiada jeszcze stan na 22 tysiące kilometrów kwadratowych, a w to nie wlicza się ziem nizinnych i mokrych, których jest około 15 tysięcy kilometrów kwadratowych. Na ziemiach tych można uprawiać różne rośliny począwszy od pszenicy a skończywszy na ryżu i trzcinie cukrowej.

(Przyp. Red. I tu widać sprężystość rządu Medeirosa, który ziem rządowych rozkręca nie pozwoilił)

PORTO ALEGRE, 24-go października. Władze stanowe w Rio Grande otrzymały wiele

KALENDARZ POLSKI PRZYJACIELA RODZINY na rok 1926.

nabyć można w Kurytybie:

w sklepie p.p. Domańskiego i Krzyżanowskiego, w księgarniach: Cezara Szulca, Bohdana Mikoszewskiego i w księgarni Fratini'ego (Livraria Poalca).

prób od różnych osób zakłanym w ruchawki i bunt rewolucyjny, w których proszą rząd o pozwolenie powrotu do swych domów w Rio Grande; ci winni znajdują się w Urugwaju w pogranicznych miasteczkach. Rząd riograndeński wysłał na pogranicze specjalnego delegata, który te prósy ma rozpatrzyć i postąpić według swego uznania. Widocznie wszelkie zamysły jakiejś nowej burdy rewolucyjnej nie znajdują już wiary u nikogo.

Pernambuco.

Wielcy fabrykanci cukru w Pernambuco utworzyli związek (trust), by wobec podniesienia się milrejsa zapobiedz dalszemu spadaniu cen za cukier; za ich przykładem poszli fabrykanci kaszasu (wódki) i utworzyli trust wódczany. Oba trusty będą nazaczały cenę na cukier i kaszas.

Ze swiata. Rosja.

Moskwa, 19-go października. — Wniosek głównej rady sowieckiej, by na zawsze znieść różnicę między małżeństwami zapisanymi wobec władz lub niezapisanymi, wywołał u pewnej części członków kongresu sowieckiego gwałtowne sprzeciwy i wystąpienia. Przeciwnicy potępili bezwzględnie wniosek, który w razie przyjęcia wywoła najobrzydliwszą rozpustę i nieokreślony bezwstyd wielożenstwa (polyandrii) i wielożenstwa, pomnoży w straszliwy sposób liczbę dzieci porzuconych i pozabawionych rodziców i stworzy w dodatku nowe zagadnienie społeczne o okropnych skutkach.

(Przyp. Red. W tych upadłych duszach niektórych bolszewików odeszwały się resztki lepszej natury ludzkiej przed tą otyhłą wystąpków, zbrodni i zbydłęcia, jaką na nieszczęśliwą Rosję chcą sprowadzić te zbrodnicze zbiry, a przecież oni właściwie tylko do ostatnich wyników i następstw chcą doprowadzić zasadę socjalistycznej „wolnej miłości”. Czy się świat z tego czegoś nauczy?)

LUDNOŚĆ ŻYDOWSKA BOLSZEWICKIEJ ROSJI WYNOŚI TYLKO CZTERY PROCENTA.

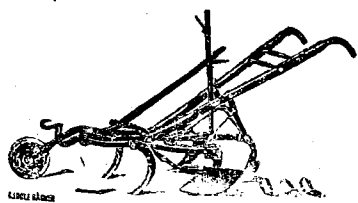
Moskwa. — Ludność żydowska w rosyjskim związku bolszewickich republik stanowi tylko 4 procent. Udział żydów w lokalnych bolszewickich sowietach będących właściwymi organami rządu bolszewickiego na prowincji dochodzi przeważnie do 40 procent. Udział żydów w centralnym wykonawczym Komitecie bolszewickiej partii dochodzi do 60 procent jak stwierdzają ostatnie obliczenia statystycznego organu rosyjskiej partii komunistycznej „Biednota”.

Turcja.

ZAMKNIĘCIE KLASZTORÓW MUZUEMAŃSKICH W TURCJI.

Rząd turecki postanowił w całej Turcji zamknąć „tekkes” (klaszatory derwiszów) oraz skasować wszystkie tytuły i przywileje szejków i derwiszów. Również grobowce i mauzolea sułtanów zostaną zamknięte.

KOBIETY ODKRYCIE TWA-RZE — WOLA KEMAL. Konstantynopol. — Prezydent republiki tureckiej, Mustafa Kemal Pasza, jest wiel-

Wypielacze, Kultywatory

TYLKO W

Casa Melichar

CURITYBA, Praça Sen. Correia N.7

kiem zwolennikiem postępu. Stara się on usilnie wprowadzić do swej ojczyzny wszystko, co europejskie i modne. Ostatnio nawet rozwiódł się ze swą żoną, ponieważ była dlań za konserwatywną. Obecnie zaś jeździ po całym kraju i wygłasza mowy, w których agituje za zdjęciem zasłon przez kobiety tureckie.

Podczas ostatniego wygłoszonej mowy w Konstantynopolu, tysiące kobiet-słuchaczek huknie oklaskiwało jego mowę, co dowodzi, że zgadzają się one z jego poglądami.

St. Zjednoczone

LUDNOŚĆ STANÓW ZJEDNOCZONYCH LICZY 114,340,000.

Washington — Według statystyki departamentu skarbu w dniu 1-go września ludność Stanów Zjednoczonych liczyła 114,340,000 czyli o 1,418,000 więcej aniżeli w tym samym czasie roku zeszłego.

Ugólna suma pieniędzy cyrkulacji, wyliczając sumy w bankach federalnych była 4,484,024,000 dolarów w porównaniu ze sumą 4,773,787,000 z roku zeszłego.

DZIWAOCZY PREZENT FRANCJI DLA AMERYKI.

Par yż. — W chwili gdy Francja i Ameryka postanowiły ostatecznie załatwić sprawę długów, żołnierze francuscy wystali senatorowi Borahowi, przewodniczącemu komisji dla spraw zagranicznych siedm dresówianych nóg i kilka kości, jako przypomnienie, by podczas konferencji nad długiem, Borah przeciwnik Francji miał w pamięci miljon i pół rannych żołnierzy francuskich i takąż ilość zabitych.

Pudło z tym prezentem zostało wysłane do Washingtonu na imię senatora Boraha, który jest wielkim przyjacielem Niemców.

KORESPONDENCJE.

Polskie Towarzystwo Dobroczynne „Białego Orła”
(Sekcja sportowa „Sokół”).
PORTO ALEGRE, 13—10—1925 r.
Szanowna Redakcjo!

Niniejszem proszę uprzejmie o umieszczenie w swoim dużym czytanym „Ludzie”, następujących słów o życiu „Sokółów” w Porto Alegre:

Urządzone przez pana Władysława Majerkowskiego, odbyło się dnia 4-go bieżącego miesiąca w naszym lokalu, przedstawienie teatralne; Odegrana została komedia w trzech aktach pod tytułem „Gras a Deus”, w której brali udział drubowie następujący: Jan Sobieszczanski, Jan Matusiak syn, Władysław Majerkowski, Stefan Michalski i Sylwester Matusiak; Żeńska część odegrały panie Czesława (Majerkowska) Sobieszczanska, Joanna Sobieszczanska, Celina Romaszczuk, Georgina Matusiak i Aniela Jarzyńska.

szka. Sztuka ta została dobrze przyjęta, wszak amatorzy co ją odegrali bardzo dobrze się popisali.

Dnia 11-go tego miesiąca, pod patronatem tutejszej „Associação Porto Alegrense de Fort-Balls”, odbyła się gra piłki nożnej, z klubem Marechal de Ferro; trudno było przewidzieć kto wygra i kto przegra, bo przecież w ostatniej grze między Sokolem i tym klubem, przegraliśmy partję przez 1:0 gola a nihil. Między Sokolami była bardzo wielka chęć wygrania, bo klub ten jest jednym z najmocniejszych z „associação”.

Mając przedewszystkiem cel wygrania weszli nasi do „campo”, o godzinie 3-ciej i pół po południu i po mocnym oporze przeciwników zdołali go zwyciężyć przez 6:0 gola a nihil.

Wygrana ta głośno rozbrzmiała między kolonią polską, wszak jest to największy „score” tego roku.

W ten sam dzień odbyła się zabawa w naszym lokalu, która trwała do dwunastej godziny.

Brali udział w grze następujący sokoli: Capaverde, Polonia, Aymore, Majeski, Wladinho, Stefan, Czerwiński Dombroski, Emil, Julek i Wieczorek.

Z uszanowaniem Stanisław Majerkowski, Dyrektor sportowy.

Rio Grande do Sul

(W tym roku kolonia włoska obchodzi bardzo hućnie swe pięćdziesięciolecie kolonizacji w Rio Gr. do Sul. P. Aleksander Studziński Korespondent naszego Konsulatu, wysłał w imieniu kolonii polskiej następujący telegram i wniósł następujący toast:

(Telegram) «Representando Polonia, goslosamente adhiro festejos 50º anniversario colonização italiana. Faço votos Deus continue inspirar sempre altos sentimentos de religiosidade, abnegação, civismo e altruismo, característico da estirpe italiana».

(Toast). Nobres habitantes italianos da terra gaucha! Contaes apenas cincoenta annos de existencia desde que pela vez primeira pisastes este solo riograndense, bello sino e hospitaleiro, mas cheio de trabalhos e suores. Cincoenta annos de existencia e cincoenta annos de progresso! Que o digam as bellas cidades, villas e povoados, que fundastes; as industrias, que desenvolvestes; os templos, que em protesto da vossa fé edificastes; os campos sempre verdejantes que com o vosso suor regastes! Tudo e todos estão altamente a proclamar o vosso progresso rapido e alvareiro! Vós sois os benemeritos da minha Patria, que é o gigantesco Brazil. Comvosco Ella rejubila e com Ella eu me sinto satisfeito e feliz. Povo italiano! O teu braço é vigoroso e o teu peito uma rocha viva, em que se quebram as ondas das contrariedades, que se te oppõe. Tu queres e alcanças, tu afrontas e vences! És um povo bravo, valoroso, heroico! Mas nesse braço e nesse peito eu não só vejo vigor e denodo, mas eu vejo tambem uma mão caridosa, que ampara e um coração que paplita cheio de ternura. E é a esta caridade, e é a esta ternura que me sinto ser devidor. Pois foste tu, o povo italiano, que com a tornura d'uma mãe amorosa esteldeste a tua mão caridosa para proteger o primitivo immigrante polono, abandonado às intemperias da vida, irritando de frio e chorando de fome.

Poste tu, que sempre lhe deste intelligentes e zelosos sacerdotes, que conseguiram guardar intacto o thesouro da fé catholica, que pro-

feesa e moral christã, que practica; E porque procuraste o engrandecimento de Deus e da Patria, que amo e estremoço e o bem estar do povo, que represento, nobre povo italiano, eu te saúdo e agradeço, e faço por ti votos de felicidades e prosperidade perenne.

Viva a benemerita colonia italiana!!...

Felicjanowo.

Od kilku tygodni dziatwa felicjanowska pośpiesznie przygotowywała się na egzamina. Na egzamin z języka portugalskiego zjechała umyślna komisja. Z języka polskiego zaś egzaminowała liczna komisja, utworzona na miejscu. Z katechizmu odbył się publiczny egzamin w obecności licznego ludu zbranego pod kościołem po mszy św. 11-go października. Po egzaminie, wszystkim dzieciom co lepiej odpowiadały, ks. Konstanty Zajkowski dał nagrody umyślnie przygotowane na ten cel. Na drugi dzień, 12-go października, odbyło się uroczyste wręczenie świadectw egzaminacyjnych na formularzach sprowadzonych z Kurtyby.

Po odegraniu i odśpiewaniu kilku hymnów, podczas których Towarzystwo Strzeleckie prezentowało broń, odbył się uroczysty pochód po ulicach miasteczka.

Szła najpierw muzyka pod dowództwem kapelmistrza p. K. Muszyńskiego, za nią Towarzystwo Strzeleckie, dziatwa szkolna i lud zebrany. Tubycy aż się zawstydzili, że nasza dziatwa się nauczyła jak obchodzić rocznicę odkrycia Ameryki.

Alfons Tworkowski.

Uwaga.

Uprasza się Szanownych Prenumeratorów o jak najprędze zaplaccie prenumeraty „Swiata Parańskiego”, jakoteż za książeczki „Jasełka Parańskie”, „Pieśni z Pomorza” i „Pamiętki z Częstochowy”. Należność może być płacona w znaczkach pocztowych po 100 rs., 200 rs. lub 500 rs. w kwocie rejestrowanej; 500 rs. może sobie każdy policzyć za list rejestrowany.

Należność przesyłać można na adres wydawcy.

E. José J. G. de Papugné
Caixa postal 155 — Curityba
— Parana.

Telegramy z Polski.

London, 29-go października. — Za pierwszy dobry skutek konferencji pokojowej w Locarno uznają tu wszyscy zawiadomienie, jakie wysłał rząd polski do rządu niemieckiego, że wstrzyma dalsze wydalanie niemców z obszarów odstąpionych Polsce, choć ci niemcy nie przyjęli poddaństwa polskiego.

Telegramy ze świata.

Rzym, 26-go października. Według wiadomości z Watykanu, nuncjusz papieski Henryk Gasparri zostaje przeniesiony z Rio de Janeiro na nuncjusza do Paryża i niebawem zostanie zamianowany kardynałem. Z Paryża wraca do Rzymu nuncjusz kardynał Cerretti.

Par yż, 27-go października. — Gazety tutejsze zapowiadają już, że musi przyjść do zmian w gabinecie ministrów. Prezydent ministrów Painlevé nalega na ministra skarbu Caillaux, by ustąpił z gabinetu ministrów.

Par yż, 28-go października. — W najbliższych 24 godzinach ulegnie zmianie gabinet ministrów. Sam Painlevé obok prezydenty weźmie jeszcze tękę ministra skarbu po p. Caillaux. Painlevé podjął się utworzenia nowego gabinetu.

(Przyp. Red. Caillaux, minister skarbu ułożył się nieszczęśliwie z Ameryką p. spłatę długów wojennych, nadto wojna w Maroku kosztuje już przeszło miliard franków, obecnie grozi frankowi francuskiemu wielki spadek a Caillaux zapowiedział nawet, że nieda się uchronić Francji od inflacji czyli zalewu bankotami i znacznego spadku franka. Wogóle Francja obecnie choć zwycięska z ostatniej wojny, znajduje się w ciężkim położeniu finansowym i to było przyczyną upadku ministra Caillaux.)

Par yż, 29-go października. — Wczoraj podał się cały rząd zbiorowo do dymisji. Doumergue prezydent Francji polecił p. Painlevé utworzenie nowego ministerjum.

Berlin, 25-go października. — Grupa parlamentarna skrajnych narodowców niemieckich postanowiła odwołać swoich dwóch ministrów z gabinetu kanclerza Luther'a, aby w ten sposób spowodować upadek rządu.

Berlin, 24-go października. — Stronnictwo konserwatywne skrajnych narodowców niemieckich na zebraniu w Berlinie postanowiło odrzucić zupełnie układy konferencji w Locarno. Odrzucenie to może spowodować upadek obecnego gabinetu ministrów w Niemczech, który zawiązał układy. Kanclerz Luther, a także i prezydent Niemiec Hindenburg, chce zapobiedz upadkowi rządu i będzie pośredniczył między stronnictwami. Kanclerz Luther zapewnił nawet posłów aljanckich w Berlinie, że zmiana ministerjum nie zagraża w niemieckim układom w Locarno.

Rzym, 20-go października. — Za pośrednictwem banku włoskiego w Nowym Jorku zażądała Stolica apostołska w Ameryce pożyczkę na półtora miliona dolarów od firm bankowych Blair et Comp. i Chase National Bank na 4 1/2 procentu. Powyższa pożyczka zostanie obrócona na pokrycie wielkiego niedoboru z jubileuszowej wystawy misyjnej i na rozszerzenie gmachów propagandy — rozkrzewienia wiary św.

Moskwa, 20-go października. — Kongres sowietów odłożył do najbliższego zebrania wniosek o wolnej miłości i o wypuszczeniu spraw małżeńskich z pod wszelkiej kontroli prawnej i państwowej. Wniosek ten wywołał niesłychane oburzenie w całej Rosji.

Sofia (Bułgaria), 29-go października. — Komisja oficerów bułgarskich z delegatami Anglii, Francji i Włoch podpisała protokół, na mocy którego Grecja i Bułgaria ułożyły się, że zaprzestają wszelkich kroków nieprzyjacielskich.

KURS PIENIEDZY.

Dolar	66678
Lira włoska	\$271
Frank francuski	\$288
Angielski funt sterling	82\$680
Peż argentyński	2\$810
Frank szwajcarski	1\$310

Złoty polski równy francowi szwajcarskiemu.

Pan Twardowski

slawny mistrz czarnoksięski, — brsurę tą wydał „Oswiata” w osobnej, pięknie opatrzonej odbite jak 7. numer swego wydawnictwa i poleca do dzialki czytelnikom „Ludu”, towarzystwom i czytelnikom polskim. Egzemplarz 2\$000 tuzina 20\$000.

Wyszedł nowy, trzeci nakład powszechnie znanej książki do nabożeństwa

JEZU BĄDŹ ZE MNA.

Wydanie trzecie przerobione. Czcionkami „Ludu” a nakładem Księży Misjonarzy. Egzemplarz w pięknej płóciennej oprawie z ozdobnymi brzegami kosztuje 3\$; przy odbiorze tuzina płaci się tylko za 10 egzemplarzy

S. P.

Szczepan Łęgowski

Dzielimy się smutną wiadomością z szanowaną Redakcją „Ludu”.
Oto ubył nam ceniony przez nas obywatel **Szczepan Łęgowski**, kupiec na naszej kolonii, dobry katolik i Polak. Na wet obcy oddał mu dobre świadectwo, jak słyszyliśmy z ust naszego proboszcza, który podziwiał w koleji słowa o nim wyrzeczone: *Coitado Polaco trabalhador! Pracował nad siły i jak żółć; często na wozie wywoził produkty z kolonii, tak też umarł na wozie. Naż książkę proboszcz, jakkolwiek tylko duszpasterz oświadczył nam po zaprzeczeniu g. sakramentami świętymi, że stan jest beznadziejny, jednak lekarz niemiecki przywieziany do niego z S. Bento Dr. Arndt kazał wleźć go do siebie i s. p. Szczepan Łęgowski podziwiał go i kazał się wleźć w nocę wśród deszczu po ziemi rzmokłej błotnistej. A do śmierci zachował zadziwiającą przytomność umysłu, sam furmanowi dawał ostrzeżenie, gdzie stanąć, gdzie tor kolejowy — na Rio Vermelho; stanawszy o godzinie 12 w nocę przed domem Serafinów odezwał się dalej nie pojędźmy. Zaledwo to wyrzekł, poczęł konać i w 10 minutach stanął przed P. Bogiem. Miał piękną pogrzeb.*

W pogrzebie wzięło dwóch księży udział Osereol z ną i jeźnascioro dzieci. Zmarły był przykadem pracowitego gospodarza, sprawiedliwego kupca, wzorowego katlika i Polaka, jakich wśród bogatszych mało. Tu jeszcze dodajemy, że wracał od niego lekarz a wchodził książkę proboszcz, który oświadczył, że umrze na wozie a lekarz kazał go wleźć do S. Bento odległego stąd 27 kilometrów. Przyczyną śmierci był paraliż serca.

S. I. P.
Franciszek Pankiewicz, August Roda, Franciszek Kaszubowski, Józef Ząbkiewicz, Józef Żygowski.
Rio Natal (Santa Catharina) 26-go października 1925 roku

Ciekawezczy z Polski.

Żydziaki bezczeszcza krzyż.

W jednej ze szkół powszechnych (chrześcijańskiej) w Łodzi, przybyła dziatwa żydowska na naukę popołudniową. Na widok krzyża wiszącego na ścianie w 4. et klasie, żydziaki zaczęły rzucać ścierką do wizerunku Chrystusa. A gdy krzyż spadł na podłogę, dali wyraz swej radości głośnym wyciem. W innej z 8. et klasie płacono na nasz Krzyż św. Podobne zjawisko miało miejsce w innej szkole powszechniej, również w Łodzi. Gdy dziatwa żydowska zebrała się na naukę, nauczyciele usłyszeli zwierzece wprost wyjęte żydziaków. Wchodząc do klasy zobaczyli, że krzyż leżał na podłodze, a na miejscu, gdzie zwykle wisiał, były widoczne ślady od rzucania mokraj ścierką.

Rozmaitosci.

ZABÓJCA CARA MIKOŁAJA OSZALAŁ.

Juz oddawna w Jekaterynburgu, który stał się sławny od chwili zamordowania tam ostatniego cara rosyjskiego, Mikołaja II-go z rodziną, obiegaly pogloski, ze byly prezes jekaterynburskiego sowlepu Białoborodow, z rzekazu którego car z rodziną zostali zamordowani, umyslowo zachorowal. Opowia-

„Cha Ideal“

Herbata czarna krajowa.

W zapachu, smaku i wydajności nie ustępuje herbatom zagranicznym, a przewyższa je zdrowotnością. Użyta na zimno i lekka osłodzona, gasi pragnienie jak żaden inny napój osładzający.

Wyrób fabryki

VIUVA MANOEL DE MACEDO & Cia W KURITYBIE

Zakład Krawiecki Jakoba Prokopiaka

Ulica Riachuelo N 28 — Curityba — Parana.

Zawładaniem Szanowną Klientele, że posiadam na składzie wybór **najlepszych i najmodniejszych materjałów krajowych zagranicznych.** Szanowni goście! przyjeździe a przekonacie się że w dobre, ładne i t. n. ubranie ubierzecie się.

dają, że Białoborodow nie może spać po nocach, gdyż stale miewa halucynacje. Najczęściej ukazuje mu się podobno cesarzowa Aleksandra. Staje przy jej boku i grozi dyktarzewi bolszewickiemu palcem. Największe jednak wrażenie na chorego robi ukazywanie się samego cara z następcą na rękę. Oczywiście widok okrwawionych swoich oliar, które ukazują się zalane krwią, do takiego stopnia denerwuje Białoborodowa, że zrywa się z łóżka i ucieka. Lapano go już niejednokrotnie w oegliżu na ulicach Jekaterynburga. Choroba rozwija się do takiego stopnia, że chorego, jak donoszą bolszewickie dzienniki, odstawił do specjalnej lecznicy w Moskwie.

GLÓD W PEŁNYM SPICHLERZU.

Urządowa bolszewicka agencja »Rosta« z bukiem trąb jerychńskich oznajmiła światu, że Rosja urodzajem roku bieżącego będzie mogła zasycać rynki europejskie, dając »zgniłemu Zachodowi« tani chleb.

Jak się kwestja przedstawia w rzeczywistości?

Otoż w istocie tegoroczna urodzaja w Rosji są olbrzymie. Tak wielkie, że byłyby w stanie dostarczyć taniego chleba nietylko zgłodniałym 130 milionom w Rosji, lecz i ludności znacznej części Europy.

Musimy wszakże uświadomić sobie, iż chleb na polu nie rośnie. Trzeba więc było zboża skosić względnie zżąć, zwieźć do gumien, wymłócić, przewieźć, sypać w worki, odwieźć na dworce kolejowe i pociągami rozsyłać po świecie.

Tymczasem w Rosji chłopi doszli do takiego stanu zubożenia, iż ani kos, ani sierp, nie mówiąc już o maszynach rolniczych, nie posiadają w tej ilości, jaka niezbędna jest do przygotowania na sprzedaż ziarna.

Niemą ani worków, w któreby zboże można zsyłać, gdyż z worków już dawno porobiono ubrania. Niema ani worków, które już dawno porokwrowano na potrzeby armji, ani koni które prosto zjedzono.

Na bardziej szumne komunikaty »Rosty« nie potrzeba zaprzeczyć temu, iż w 90 proc. wsi na 50 gosp. daretw znajduje się zaledwie 2 lub 3 konie.

Ale przypuśćmy, że wszystkie te trudności zostały pokonane i zboże w workach zostało odstawiłone na dworce kolejowe, względnie na przystanku spławnych rzek.

Cóż z tego? Od roku 1918 fabryki rosyjskie nie wyprodukowały ani setnej części tych niezbędnych wagonów i parostatków bez których mowy być nie może o utrzymaniu prawidłowej komunikacji na tak olbrzymich przestrzeniach.

Od roku zaś 1920 nie wiadomo, czy wogóle wykonano chociażby jeden parowóz i chociażby jeden wagon. Wszystkie fabryki, ongi potężne zakłady przemysłowe w 85 proc. stoją nieczynne, maszyny rozrządzone, mury się wala i t. d. Pozostałe 10 proc. dawnego przemysłu rosyjskiego pracuje niemal wyłącznie dla armji, oraz dla niezbędnego remontu taboru kolejowego.

W takim stanie rzeczy przewożenie większych ilości zboża jest niemożliwością.

Przy największych wysiłkach władzom sowieckim nie uda się wczas zaopatrzyć w chleb miast i prowincji głodujących.

Jesteśmy więc świadkami rzadkiego zjawiska ekonomicznego.

Obok wielkich urodzajów, obok słwie-

dnego nadmiaru chleba kilkanaście milionów ludzi będzie w Rosji głodować. Cóż w tych warunkach można mówić o eksporcie?

Jezeli nawet będą próby, jak w latach ubiegłych — inaczej nazwać takiego wywozu nie potrafimy, jak zwykłą reklamarską biagą.

Oto do jakiej dezorganizacji i nędzy doprowadzono »Spichlerz Europy«.

Dr. MIROSŁAW SZELIGOWSKI
Były asystent kliniki europejskich.
Lekarz i operator.
Kurytyba - Rua S. Francisco N 25

AKUSZERKA Marja Gosławska z dyplomem ze szkoły położniczej w Warszawie. — Rua Desembargador Motta Nr. 6
Leczy choroby kobiece, pracowała w São Paulo w zawodzie akuszerskim 10 lat. **Swój do swego!**

Czas zostać **właścicielem własnego domu. Jedyna sposobność** Tereny w Ponta Grossa na »raty« lub za gotówkę. Całkowicie ulgowane, przez właścicieli T. J. Wdowy Hermilio Correia Madureira i P. Eduarda de Freitas.

Sprzedaje w srodoku miasta Ponta Grossa. Za gotówkę i na raty. Korzystajcie! Po informację zgłaszać się można: — Antoni N. Meisels — Caixa Postal Nr. 132. — Ponta Grossa Parana

Kupujcie tylko **farby Bayera** do farbowania tkanin Bayera, gdyż są najlepsze i prawdziwe.

Stolarnia
MICHAŁA BIEBNACKIEGO
SWÓJ DO SWEGO!

Przyjmuje zamówienia na meble różnego stylu, zarówno imbujowe i piniorowe. Ceny bardzo niskie. Adres dla listów: **Curityba — Agencia Batel - Rua Bispo Dom Jose Nr. 50.**

DOBRA OKAZJA!
Mam do sprzedania 12 akrów ziemi w tem kawał lasu i zabudowania dobre. Cena 7500\$000 w miejscowości **Lagoa Suja, Municipjum Araucaria.** Blizkich informacji udzieli Michał Bochnia. Listownie należy się zwracać: **José Wasowicz. — Palmyra — Parana.**

Polska Gospoda i Pensjonat.
pana Antoniego Nowakowskiego znajduje się przy **ul. Comendador Araujo nr. 24 Kurytyba.** Wszystkim Rodakom przejeżdżającym możemy gorąco polecić ten pensjonat. Kuchnia polska wysmienita i tania. Wydaje się obiady do domu. Pokoje schludne do wynajęcia na krótszy lub dłuższy czas.

CENY TARGOWE
DETALICZNE

w Kurytybie dnia 31 października 1925 roku

NAZWA PRODUKTU	CENA ZA	MILREISY
Zyto	worek 80 kg.	16\$000
Pšenica	» 60 kg.	20\$000
Owies	» 30 kg.	12\$000
Jęczmień	» 60 kg.	18\$000
Ryż biały 1-szy	» 60 kg.	95\$000
» 2-gi	» 60 kg.	90\$000
» 3-ci	» 60 kg.	84\$000
Ryż szary	» 60 kg.	76\$000
Kukurudza	» 60 kg.	11\$000
Kasza tatarszana	» 40 kg.	60\$000
Fizyon	» 60 kg.	24\$000
Fasola	» 60 kg.	50\$000
Groch nowy	» 60 kg.	60\$000
Miemniki angielskie nowe	12\$ 50 kg.	st. 8\$000
Cebula nowa	20\$ 15 kg.	15\$000
Mąka pszenna »sublima«	» 44 kg.	42\$000
» »lilia«	» 44 kg.	44\$000
» mandjokowa suruby	» 40 kg.	36\$000
» mandjokowa zwykła	» 10 kg.	30\$000
» żytnia	» 35 kg.	12\$000
Otręby	» 40 kg.	12\$000
Cukier mascavinho R.G	1 kg.	18\$000
» biały rafinowany	1 kg.	18\$000
» biały mielony	1 kg.	12\$000
Sól	1 kg.	5\$000
Masło	1 kg.	7\$000
Jaja	1 tuz.	1\$300
Kura	1 szt.	5\$500-6\$
Smalec	1 kg.	4\$000
Mięso wołowe	1 kg.	1\$600
» wieprzowe	1 kg.	3\$500
Chleb	1 kg.	1\$000
Kawa	1 kg.	4\$500
Herwa-malta	1 kg.	3\$800
Miód	1 kg.	1\$000
Wino national	80 litrów	110\$000
Kwas	80	150\$000
Nalpa	skrzynka	35\$000

JACEK DROMLEWICZ
Zępy strużone z podniebieniem i bez podniebienia w złoce i kaurczaku. Płom-bowanie, wyjmowanie zębów bez bólu. Robota pierwszorzędna. **CENY PRZY-SRĘPNE.**
Curityba — Rua Riachuelo N. 8

SWÓJ DO SWEGO!
APTEKA PARANAENSE
S. GLUSZCZYŃSKI & S. KA.
Wybór lekarstw krajowych i zagranicznych. — Recepty wykonuje się dokładnie i sumiennie. **CENY PRZYSTEPNE!**
MARECHAŁ MALLET PARANA

UWAGA!
Książki do nabożeństwa i historyczne obrazy religijne, krzyże, krzyżyki, medalliki oraz lichterze kościelne co dopiero nadeszły w wielkim wyborze!
Drukarnia, introligatornia i fabryka pieczętek gumowych
Cezar Schulz
Ul. Barão do Serro Azul 12, 12
Kurytyba — Parana.

Uwaga Luceniaki!
Swój do swego!
Podaję do wiadomości Rodakom z Itapopolis i Luceny, że na 3 kilometry na drodze Itapopolis — Mafra, otwarłem **Polską wendę**, gdzie każdy rodak za skromną cenę otrzyma pozycjoniec; obok wendy portera dla koni i szopa dla zaprzęgów. Polecam się jasnym względem przejeżdżających. **Jan Lienerski.**

BAR PARANA
Pierwszorzędna Restauracja w Kurytybie
Rua 15 de Novembro N 22.
Smaczne obiady i kolacja. Do tego niezównany, zawsze świeży »Chops« z Atlatyki. — Obsługa także w języku polskim. — **Ceny umiarkowane.**

„A Vencedora“
Fabryka karmelków i cukierków w najlepszym gatunku i w papierkach owijanych. Malinowych, kokosowych, cytrynowych, ananasowych, truskawkowych, bananowych i dużo innych. Prócz tych mamy inne jeszcze gatunki specjalnie nowego formatu, które w każdej chwili można nabyć po cenach bardzo przystępnych.
Upraszam Szan. Rodaków o łaskawe przekomanie się o tem, że są najtańsze i najlepsze w Kurytybie.
Franciszek Lachowski
CURYTYBA — Rua Cabral N 53 — PARANA

Empreza Veloz
Nie każ przewozić swoich mebli, dopóki nie zasięgniesz rady we firmie transportowej
która podejmuje się przeprowadzek i przenosin z wszelkimi ostrożnościami.
Rua Dr. Muricy N. 110 — Kurytyba — Telefon N 210

Stój! - Czytaj!
Jak Cię ktoś spotyka,
To mu powiedz żywo:
Ze najlepsze piwo
Tylko jest »ATLANTICA«
Przedsiębiorcy i kupy ogłaszajcie się w »Ludzie!«

ZAKŁAD KRAWIECKI
Ewarysta Kornowski, GUARANY (Rio Grande do Sul) zawiadamia Szanowną klientelę, że posiada na składzie wszelkie materje, ubrania gotowe, wykonane solidnie i po cenach najtańszych.
Rodacy! Swój do swego!

Hotel Jana Wilczyńskiego
Podaję do wiadomości Szanownym Rodakom przejeżdżającym do Kurytyby iż hotel mój znajduje się przy **Placu Tiradentes N. 9** pierwsze piętro.
Przejedny otrzymuje każdej chwili za wrzszą lub oiszą opłatą wygodne dostatnie pomieszczenie wraz z utrzymaniem.
Ceny umiarkowane. — Przyjmuje również słoowników w stajach. — Potrawy mażne, zdrowe i tanie. **SWÓJ DO SWEGO!**
Uprasa się Szanownych Rodaków o liczne odwiedzy.
Jan Wilczyński.

Znakomite farby „Bayer“ do farbowania
jakichkolwiek materiałów z bawełny, jedwabiu, półjedwabiu i t. d. Może każdy to sobie zrobić w domu.
Jssis Bicharol: Najlepszy środek przeciwko karapatom, (robactwu).
Certan Bayer: Najlepsze lekarstwo przeciwko pluskwom i innym robakom
Pyramides Matador: znakomity środek do wytopięcia moskitów.

Skład Carlos Luhm
Rua Riachuelo 52 --- Curityba.

CASA METAL
CURITYBA, Rua 15 de Novembro 44 — Caixa Postal 140
Jose Hauer Junior & Cia.
Wielki skład żelaza i stali, w sztabach i w płytach, śrub gwoździ, rur, łańcuchów i innego żelastwa do wozów, **WSZELKIEGO RODZAJU RZEMIOSŁA I MASZYNY.**
Oleje, szkła, drut gładki i kolczasty, maszyny rolnicze i t. d.
Nadechdzą codziennie transporty plugów.

TOWARZYSTWO FRANCUSKIE MORSKIEJ ŻEGLUGI
„Chargeurs Reunis“ „Sud Atlantique“
Regularne odjazdy z portow Santos i Rio de Janeiro do Havre i Bordeaux. Komunikacja najszybsza i najwygodniejsza statkami luksusowymi pospiesz. nymi, które odbywają podróż z Santos do Francji w 15 dniach, oraz statkami specjalnie urządzonemi dla emigrantów którzy znajdują najwygodniejsze pomieszczenia. Statki mają do dyspozycji kabiny trzeciej klasy.
Podróż do Polski odbywa się z Santos albo z Rio de Janeiro do Havre z Havre do Gwał statkiem »Pologne«.
NAJBLIŻSZY ODJAZD DO EUROPY:
Z Santos Z Rio de Janeiro
„BELLE-ISLE“ 20-go Października 21-go Października
„MOSELLA“ 21-go „ 22-go „
„LIPARI“ 30-go „ 1-go Listopada
„EUBEE“ 8-go Listopada 9-go „
„MASSILIA“ 13-go „ 14-go „
Sprzedaz biletowz Brazylji do Polski oraz z Polski do Brazylji t. z. (bilbe- es do chamada) załatwia i bliższych informacji udziela
Agent: IGNACY KASPROWICZ
Avenida Luiz Xavier N. 28 — Kurytyba.

CASA IDEAL
Rua Jose Bonifacio N. 9. - Curityba.
OBSEUGA W POLSKIM JEZYKU.
Wielki skład obuwia, pańczoch, gum, farb, szarpsów, cholewek i t. d. Wyrabi się trzewiki według najnowszej mody. Mamy też zawiłki staromodne które bar- dzo tanio nabyć można.
Filja Rua 15 de Novembro N. 31.

ZIARNO POLSKIE
po doświadczeniach, odbytych w 6 stanach Brazylji południowej i środkowej zostało uznane za najlepsze do tutejszych klimatów. **Dlaczego?** Bo pochodzi z Polski, gdzie klimat jest przejściowy, nie jednostronny, jak na zachodzie Europy. — **Kapusta polska ma głowy jak z żelaza.**
PAWEŁ NIKODEM — Skład nasion z Polski w Kurytybie, Parana, — Travessa Zacharias N. 5
Wysyłka nasion koleją lub pocztą do wszystkich miejscowości w Brazylji.

Companhia Carbonifera do Ribeirão Novo.
WENCESLAU BRAZ — RAMAL DO PARANAPANEMA.
Powyższa spółka kopalni węgłowej w Ribeirão Novo poszukuje górników, cie- śli, slusarzy, robotników metalowych i wogóle mocnych mężczyzn do roboty żórczej w kamieniu. Wystarczy napisać list pod powyższym adresem albo złożyć się osobiście do zarządcy kopalni: **Snr. Guilherme Moller em Wenceslau Braz.**

HOTEL CENTRAL
Curityba — Rua Emano Pereira N 8.
PRZYEJZDZAJĄC DO KURYTYBY SZUKAJCIE:
NAJTANSZY HOTEL CENTRAL!
Płaci się dziennie za jedzenie tylko 6\$000. — Dobrej pokój tylko 9\$000. — Pensjonisci płacą 150\$000, 120\$000 i 80\$000 miesięcznie. Bez pokoju 65\$000 i 100\$000. — Dostarcza się jedzenia do domów

Restauracja Polska w Iraty
KONSTANTEGO KOWALSKIEGO.
zaraz przy dworcu kolejowym za magazynem, na **Rua da Liberdade.** Przy- muje na wikt, nocleg lub dłuższy pobyt. Obsługa — mażna, Rozmówić można się w języku polskim a także w brzejskim, niemieckim, ruskim, rosyjskim.
CENY UMIARKOWANE.